РЕАГИРАЊА

Скандалозно расчленување

КОЧО УРДИН

Во дефектната одлука на Уметничкиот совет и управните тела на ДЛУМ во вид на невидена и неморална сеча беа расчленети 39 членови на ДЛУМ, меѓу кои и еден веќе ПОЧИНАТ?!? Овој податок за починатиот ликовен творец во весниците и медиумите не е демантиран. Значи – вистинит е. И трагичен. И недоблесен. А стравотен е во својата свирепост затоа што ниту членовите на Уметничкиот совет ниту на управните тела на ДЛУМ не најдоа за потребно да му се извинат на семејството на починатиот!?

Кога одамна бев во управата на ДЛУМ, меѓу другите, ги затекнав Коле Манев и Александар Ристевски кон кои како творци имам длабока почит. Неодамна им реков дека нивната одлука е саката, субјективистичка, разорна. Дека е добро да размислат и да ја повлечат. На тоа Ристевски ми рече: Ова не е ништо! Ќе расчлениме, ќе исфрлиме уште 60 академски сликари и скулптори од Друштвото!?! Имаме право на тоа!?! Арлија...

Инаку, како што е ред, расчленетите поднесоа жалби со аргументи и повик да се повлече субјективистичката и емотивна одлука, но, за жал, одлуката беше потврдена, а до денес ниеден од расчленетите не добил ни пристоен одговор... се разбира во духот на „Естетското здравје на професијата“ (Коле Манев).

За да се добие пореален увид во фарсата наречена расчленување од ДЛУМ, еве некои аргументи врз кои се темели овој непримерен и апсурден чин:

Според Статутот на ДЛУМ член на ДЛУМ може да биде секој ликовен уметник, државјанин на Република Македонија, кој ги исполнува следните услови: – да има висока стручна подготовка – Факултет за ликовни уметности и да приложи шест ликовни дела или

– ликовен уметник кој има средна стручна подготовка – Средно уметничко училиште, има ликовна активност подолг период и квалитет во ликовното творештво.

Условите од претходниот член се однесуваат на новите членови на ДЛУМ. Но не и на претходно примените!?!

Освен тоа, во член 14 стои:

Престанокот на членството со исклучување е во случаи кога членот делува спротивно на Статутот и на другите акти на ДЛУМ, односно ако делува против интересите на ДЛУМ, неговиот углед и угледот на ликовните уметници.

Според членот 15, пак, одлуката за престанок на членството со исклучување ја донесува Уметничкиот совет.

ОДЛУКАТА НЕВАЛИДНА

Тоа се законските и статутарни рамки за расчленување на дел од досегашните редовни членови на оваа асоцијација. Во случајов расчленетите едноставно беа известени со писмо од 1 февруари 1999 година дека „Сообразно нивниот статус, управните тела на ДЛУМ, разгледувајќи ја долгогодишната активност на сите членови и нивната професионална активност кон ликовното творештво и стручната подготовка со МНОЗИНСТВО гласови (не сите) донесоа Одлука за престанок на Вашето членство во Друштвото!?! Така, само со една реченица, беа расчленети 39 ликовни творци!? Без никакво образложение, за секој поединец, творец и личност. Сите ставени во еден кош. Без ниеден факт за секој член посебно, со анализи, документи, причини за тоа на кој начин членот „делувал против интересите на ДЛУМ и неговиот углед“!?! Во правната практика досега не сум сретнал такво брутално, неморално и скандалозно исклучување. Културната јавност, за жал, до денес не знае кои се „авторите“ на оваа дубиозна одлука. Тоа се претседателот на ДЛУМ Коле Манев, и членови на управата: Цане Јанкуловски, Момчило Аврамовски, Бети Аврамовска, Дијана Томиќ, Ангел Нацевски и Маја Петрушевска. Александар Ристевски е претседател на Уметничкиот совет, членови: Зоран Јакимовски, Светлана Коруновска, Симонида Филипова, Ѓоко Матевски, Емил Шулајковски и Симеон Андреевски.

Очекував дека некој од спомнатите кои не гласале за оваа одлука ќе се јават во печатот да кажат зошто не гласале, но, за жал, таква храброст не пројави ниеден од нив.

Значи, спомнатите тела на ДЛУМ постапиле незаконски, субјективистички и недоблесно. Токму од тие причини веќе наводно расчленетите членови на ДЛУМ поединечно и групно поднесуваат тужби до Судот. Се надевам, дека во ова време кога политиката на големо зборува дека ќе станеме правна држава во која важат законите, Судот ќе има храброст и достоинство да го анулира овој недостоинствен чекор.

„Сон“ Горјан Ѓорѓчев

> Кога одамна бев во управата на ДЛУМ меѓу другите ги затекнав Коле Манев и Александар Ристевски кон кои како творци имам длабока почит. Неодамна им реков дека нивната одлука е саката, субјективистичка, разорна. Дека е добро да размислат и да ја повлечат. На тоа Ристевски ми рече: „Ова не е ништо! Ќе расчлениме, ќе исфрлиме уште 60 академски сликари и скулптори од Друштвото!?! Имаме право на тоа!“

Реагираше еден од исклучените членови, архитектот Т. Георгиевски, кој во отвореното писмо покрај другото налиша дека новиот Статут на ДЛУМ (на кој се повикува Уметничкиот совет и Управата) заедно со другите документи потребни за регистрација на друштвата и фондации „е даден“ во Основниот суд I – Скопје и се чека да биде судски ПОТВРДЕН, да се изврши пререгистрација, па потоа тој Статут да биде правно издржлив, а Друштвото регистрирано и внесено во регистерот. Законодавецот точно ја објаснува оваа постапка, и сите други дејствија и акти. Во меѓувреме, сите одлуки се правно неодржливи дејствија и сите одлуки (и одлуката) се невалидни, а одлуките од новиот Статут ретроактивно не смеат да се применуваат.

ЕСТЕТСКО ЗДРАВЈЕ

Претседателот на ДЛУМ бара „соодветна стручна подготовка“, „професионална активност“... Вели дека ДЛУМ, едноставно, се „распаѓал“, „Уметничкиот совет чистењето го направил од чисто естетска причина, дека тој се грижи за естетското здравје на ДЛУМ и заштита на професијата...“. „Имало периоди во ДЛУМ кога критериумите биле лабави!?! („Нова Македонија“, 10 февруари 1999 година). Значи, според Манев, творец може да биде само личност што завршила академија!? Во светот на уметноста отсекогаш есенцијална било, е и ќе биде дарбата, работата, делото кое го потврдувало и потврдува времето. Нема потреба да наведувам стотици примери за овој нотирен факт. Еве само еден од македонските простори: Вангел Наумовски, ликовниот гениј и самоук, но со своето дело се наоѓа во самиот врв на македонската ликовна уметност. Иако на овогодишната ревијална изложба беа со право прогласени за доаjени петмина творци, меѓу нив го немаше Вангел Наумовски кој оваа година слави 75 години од животот. Што се однесува до „професионалната активност“: каде, со што и како е формулирана таа и што, всушност, значи? Творецот има разни периоди во својот живот: подем, пад, летаргија и повторно творештво и интензитет. Тоа е комплекс кој не може административно да се дефинира. Членот на ДЛУМ излага кога е поканет, приредува изложби кога уметникот ќе донесе, одлука за тоа тргнувајќи од сознанието дека има дела кои треба да и бидат прикажани на јавноста. Тоа е свето, лично право. Неприкосновено. И кога и каде и кое ликовно здружение ако брои 350 члена комплетно на секоја ревијална изложба комплетно се претставувало?!!!

ДЛУМ, наводно, се распаѓал и вината била во расчленетите!?! Илузија. Проблемите на ДЛУМ како и на сите здруженија на творците во Македонија во овој транзиционен период имаат длабоки општествени причини: економската состојба во земјата особено последната деценија, маргинализирање на културата, очајно ниско наградување на творечкиот труд, волунтаризам на политичкиот фактор кон творештвото воопшто... Наспроти тоа, во Македонија, всушност, врие од изложби: во Скопје и во внатрешноста низ бројните галерии и други институции. Тоа е највадосниот факт и потврда дека дарбата не може никој да ја запре, во неа е сконцентрирана националната позитивна, кре-

(Продолжува на 12 стр.)

ници на различни генерации композитори. Како куриозитет се истакнува тоа што најстариот член на СОКОМ, академик Тодор Скаловски, во својата деведесетта година создаде ново дело, а според наши информации некаде за наесен Скаловски подготвува уште едно пообемно дело. Некои од праизведбите се композиции кои се направени во претходните години како на пример ораториумот на академик Властимир Николовски или Концертот за обоа и оркестар на починатиот македонски композитор Тома Прошев чија праизведба е закажана за утре. Премиерно се изведоа и фрагменти од „Пасхалија“ на Јоан Хармосин Охридски во транскрипција и адаптација на Јане Коџабашија. Она што, всушност, по многумина е освежување на манифестацијата и воопшто во современото музичко творештво кај нас се композициите на младите композитори, поглем дел од нив сè уште и студенти на Факултетот за музичка уметност...

ПРОДУКТИВНА ГОДИНА

Сојузот на композиторите на Македонија на почетокот на секоја нова манифестација „Денови на македонската музика“ го отвора конкурсот и ги испраќа поканите до своите членови за создавање на нови композиции за наредната манифестација. Во претходните години, и покрај тоа отсуствуваше поголем одзив од композиторите, па еве дел од објаснувањата за годинашната ситуација, која ги израдува сите.

Годинава целата програма е со премиерни програми. Таквата премиерна конструкција - вели Стојан Стојков, претседател на СОКОМ-е

КОНКУРС ЗА КРАТОК РАС

Втората на

Како што е познато жирито за к
расказ на редакцијата „Нова Македо
зултатите од годинашниот конкурс на
раскази. Првата награда му е доделе
путка“ од Венко Андоновски, вторат
Мијато Акиносуко и Ѓошо Савев“ од
третата на расказот „Вдовицата о
Стево Симски.

Откупени се расказите: „Две пре
графии“ и „Страдањата на младиот
Корвезировска, „Избег“ од Никола Ко

РЕАГИРАЊА

Скандалозно расчленување

(Продолжение од 11 стр.)

ативна енергија. Ќе бевме бескрајно среќни ДЛУМ да има 1.000 членови, а од нив да произлезат пет врвни творци што ќе блеснат на небото на Европа. И големите сликарски нации не бликаат со светски имиња. И сега-замислете си таа формула на телата на ДЛУМ да се примeнеше во друштвото на писателите, музичарите, актерите? Требаше да настане лом на штета, пред сè, на творците и нацијата...

И нели е газење на критериумите на творците: Иван Велков, Жарко Јакимовски, Миле Корубин, Ангел Гавровски, Гроздан Крстевски и Доне Милајковски претходни членови на Уметничкиот совет заедно со претседателот Глигор Чемерски кои 1993 година примија 41 нови членови на ДЛУМ според сега оспорените критериуми? Дали сегашните членови на Уметничкиот совет се поголеми „естети“ од своите докажани претходници? Нихилизмот никогаш не водел кон прогрес оти Сфифт има кажано: „Никој не е толку слеп како оној што не сака да види“. А авторите на „одлуката“ се понесоа токму така. Еве, зошто: Манев има кажано: „На неколку состаноци – Уметничкиот совет многу одговорно, внимателно и професионално ја разгледа активноста на сите свои членови неколку години наназад и според криериумите на Советот се одлучи на 40-тина членови (заедно со починатиот) да им престане натамошно членување во ДЛУМ?! А, како тие господа успеале на тие неколку состаноци да ја разгледаат професионално и многу одговорно активноста на одбиените членови кога тие зад себе имаат стаж од 10-20 години, најмалку 300 самостојни изложби, а ваква документација во ДЛУМ не постои од проста причина што каталозите се кај авторите и само делумно им се достапни на тие што ја донеле одлуката. Оваа мала лага со долга опашка е достојна за Гинисовата книга на светските чуда.

Грозната изјава на Манев во „Дневник“ дека „ДЛУМ не треба да биде културна депонија“ е „историска“ глупост и нелогичност...!?! Каков погодок во празно, изјава исполнета со брутална жестокост досега не е чуена во културното живеење на Македонија!?! Рацете кои ја потпишаа таа одлука ќе останат со дамки кои времето никогаш нема да ги избрише. Па, на тристоте изложби биле прикажани по 20 сликарски платна, тоа се 6.000 слики... Зар не ви беше срам да плукнете врз нив? Или можеби никогаш не сте прочитале дека Ниче има кажано: „Колку малку фантазија имаме за болката што им ја нанесуваме на другите“... За да почувствувате барем мал дел од таа болка ќе се соочите со тужбите кои веќе се пишуваат, а Судот е тој кој ќе ја фрли вашата „одлука“ на буништето на нашето современие!

На крајот, и ова: во биографските податоци од VI Зимски салон пишува – Коле Манев завршил ликовна академија I степен 1965 година, а е член на ДЛУМ од 1963 година!?! Заклучок: тој нема завршено академија, и бил примен со средно образование, а таквите сега ги исклучува!?! Ете, дека делата се пресудни за творецот. Ристевски фрла дрвја и камења врз ликовната критика, критериумите во галериите, весниците. И наспроти сè, со исклучок на Ефтим Клетников, Златко Теодосиевски и Владимир Георгиевски, она што боли е фактот дека ниеден ликовен творец не реагираше на одлуката.